

8.előadás: Adatbázisok-I.

dr. Hajas Csilla (ELTE IK)
<http://sila.hajas.elte.hu/>

Tankönyv: SQL/PSM
Gyak: Oracle PL/SQL

9.3. Az SQL és a befogadó nyelv
közötti felület (sormutatók)

9.4. SQL/PSM Sémában tárolt
függvények és eljárások

PL/SQL programozás (Gábor A.-Juhász I.)

Tankönyvtárban ingyenesen elérhető:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0046_plsql_programozas/adatok.html

---

8.előadás: Oracle PL/SQL [SQL4.pdf]

Előzmények, az előző előadások témakörei:

-- Egy táblára vonatkozó ismeretek

- [01] [TERV1.pdf](#) (Relációs modell és az E/K modell bev)
[SQL1.pdf](#) (SQL bev, create table/1.tipusok, kulcsok)
- [02] [REL1.pdf](#) (Egytáblás lekérdezések, vetítés, szűrés)
- [03] [REL2.pdf](#) (Egytáblás lekérdezések, csoportosítás)

-- Több táblára vonatkozó ismeretek

- [04] [TERV2.pdf](#) (E/K haladó, megszorítások, alosztályok)
[SQL2.pdf](#) (create table/2., constraints, hivatk.épség)
- [05] [REL3.pdf](#) (Több táblás lekérdezések relációs algebrában)
- [06] [REL4.pdf](#) (Több táblás lekérdezések az SQL-ben)

-- SQL a gyakorlatban SQL DML, DDL; SQL/PSM

- [07] [SQL3.pdf](#) Tk.6.5.(DML), Tk.7.fej., 8.fej. (SQL DDL)
- [08] [SQL4.pdf](#) Tk.9.fej. SQL/PSM, gyak: Oracle PL/SQL

Mai órához kieg.: PL/SQL alapjai (Oracle Junior ea)

Emlékeztető: SQL fő komponensei

- **Az SQL elsődlegesen lekérdező nyelv** (Query Language)
SELECT utasítás (az adatbázisból információhoz jussunk)
- **Adatkezelő nyelv, DML** (Data Manipulation Language)
INSERT, UPDATE, DELETE, SELECT
- **Sémaleíró nyelv, DDL** (Data Definition Language)
CREATE, ALTER, DROP
- **Tranzakció-kezelés**
COMMIT, ROLLBACK, SAVEPOINT
- **Adatvezérlő nyelv, DCL** (Data Control Language)
GRANT, REVOKE
- **Procedurális kiterjesztések**
SQL/PSM és a gyakorlatban Oracle PL/SQL

Háromféle programozási megközelítés

- 1.) **SQL kiterjesztése procedurális eszközökkel**, az adatbázis séma részeként tárolt kódrészekkel, tárolt modulokkal (pl. **PSM** = Persistent Stored Modules, **Oracle PL/SQL**).
- 2.) **Beágyazott SQL** (sajátos előzetes beágyazás EXEC SQL. - Előfordító alakítja át a befogadó gazdanyelvre/host language, pl. C)
- 3.) **Hívásszintű felület**: hagyományos nyelvben programozunk, függvénykönyvtárat használunk az adatbázishoz való hozzáféréshez (pl. CLI = call-level interface, JDBC, PHP/DB)

SQL programnyelvi környezetben

- Milyen problémák merülnek fel, amikor egy alkalmazás részeként, programban használjuk az SQL utasításokat?
- 1.) **Osztott változók használata:** közös változók a nyelv és az SQL utasítás között (ott használható SQL utasításban, ahol kifejezés használható).
- 2.) **A típuseltérés problémája:** Az SQL magját a relációs adatmodell képezi. Reláció: gyűjtemény, sorok multihalmaza, mint adattípus nem fordul elő a magasszintű nyelvekben. A lekérdezés eredménye hogyan használható fel? Megoldás:

Lekérdezések használata a PSM-ben

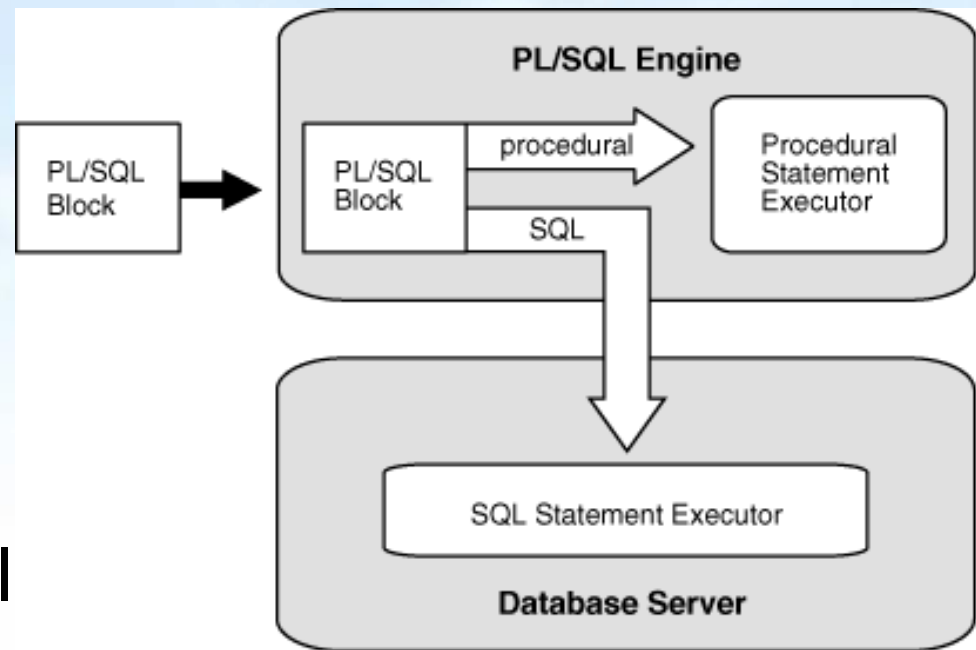
- **A típuseltérés problémája:** Az SQL multihalmaz szemlélete hogyan egyeztethető össze a magas-szintű programnyelvekkel? A lekérdezés eredménye hogyan használható fel?
- Három esetet különböztetünk meg attól függően, hogy a `SELECT FROM [WHERE stb]` lekérdezés eredménye skalárértékkel, egyetlen sorral vagy egy listával (multihalmazzal) tér-e vissza.

Lekérdezések használata a PSM-ben

- SELECT eredményének használata:
  1. SELECT eredménye egy **skalárértékkel** tér vissza, **elemi kifejezésként** használhatjuk.
  2. SELECT **egyetlen sorral** tér vissza
SELECT $e_1, \dots, e_n$ **INTO** vált₁, ... vált_n
-- A végrehajtásnál visszatérő üzenethez az
-- SQL STATE változóban férhetünk hozzá.
  3. SELECT eredménye **több sorból álló tábla**, akkor az eredményt soronként bejárhatóvá tesszük, **kurzor** használatával.

PL/SQL – I.rész az alapok

- ELTE Adatbázisok gyakorlaton: Oracle PL/SQL
- **Oracle® Database PL/SQL Language Reference**
- PL/SQL
- Procedurális nyelv
- Az SQL DML-t kombinálja a procedurális nyelvi feldolgozással (adatbázis + programozás)

Figure 1-1 PL/SQL Engine

PL/SQL

- Blokkos szerkezet
- Kiegészítés az SQL-hez képest:
  - Változók, Típusok
  - Vezérlési szerkezetek
  - Kurzorok, kurzorváltozók
  - Alprogramok, Tárolt eljárások és függvények
  - [Csomagok]
  - Kivételkezelés
  - Triggerek
  - [Objektumorientált eszközök]

PL/SQL

- Egy PL/SQL blokk szerkezete:

[címke]

[DECLARE

deklarációs utasítások]

BEGIN

végrehajtandó utasítások

[EXCEPTION

kivételkezelés]

END [név];

PL/SQL

- Példa: nem csinál semmit

```
BEGIN
```

```
    null;
```

```
END;
```

```
/
```

- Példa: törli a Dolgozo tábla tartalmát

```
BEGIN
```

```
    delete from Dolgozo;
```

```
END;
```

```
/
```

PL/SQL – Deklarációs rész ---1

- Tartalma lehet
  - Típus definíció
  - Változó deklaráció

Név típus [[NOT NULL] {:= | DEFAULT} kifejezés];

Példák: belépési idő változó, illetve dolgozók száma változó és az alapértelmezett értéke 0.

```
belepesi_ido DATE;
```

```
dolg_szama NUMBER NOT NULL DEFAULT 0;
```

```
dolg_fizetes NUMBER NOT NULL := 1000;
```

PL/SQL – Deklarációs rész ---2

- Tartalma lehet
  - Nevesített konstans deklaráció
    - Név CONSTANT típus [NOT NULL] {:= | DEFAULT} kifejezés;

Példa: fizetés konstans, melynek értéke 1000.

```
fizetes CONSTANT NUMBER := 1000;
```

- Kivétel deklaráció
- Kurzor definíció
- Alprogram definíció

PL/SQL – Adattípusok ---1

- Logikai (ez új, nem volt a create table esetén)
  - BOOLEAN --- 3-értékű logika
- Numerikus
  - NUMBER – ez így lebegőpontos
  - NUMBER(3) – ez így fixpontos
  - FLOAT – nem korlátozott lebegőpontos
  - INT, INTEGER, SMALLINT – korlátozott fixpontos
  - stb ...

PL/SQL – Adattípusok---2

- Karakteres
  - CHAR
  - VARCHAR2
  - NVARCHAR2
  - stb...
- Dátum
  - DATE
  - TIMESTAMP (p)
  - INTERVAL

PL/SQL – Adattípusok---3

- A deklarációban a típus lehet
  - Skalár adattípus
  - Hivatkozási típus: %TYPE, %ROWTYPE
    - Változónév / rekordnév /
adatbázis_tábla_név.oszlopnév /
kurzorváltozó_név / kollekciónév /
objektumnév%TYPE
    - Adatbázis_táblanév /
kurzornév%ROWTYPE

PL/SQL – Adattípusok---4

- PL/SQL Ref.: Example 2-24 Assigning Values

DECLARE -- You can assign initial values here

counter   NUMBER := 0;

done   BOOLEAN;

emp_rec   employees%ROWTYPE;

BEGIN -- You can assign values here too

done := (counter > 100);

emp_rec.first_name := 'Antonio';

emp_rec.last_name := 'Ortiz';

END;

/

PL/SQL – Adattípusok---5

- Rekord típus deklaráció

- TYPE név IS RECORD (
mezőnév típus [[NOT NULL] {:= |
DEFAULT} kifejezés], ...);

- Példa: telefonkönyv rekord
TYPE telkonyv IS RECORD (
szam NUMBER,
nev VARCHAR2(20));

- Rekord deklaráció
telefonkonyv telkonyv;

- Rekord mezőjének elérése
telefonkonyv.nev;

PL/SQL – Adattípusok---6

➤ Altípusok

➤ SUBTYPE név IS
alaptípus_név[(korlát)] [NOT NULL];

➤ Példa: beépített altípus az INTEGER
SUBTYPE INTEGER IS NUMBER(38,0);

➤ Tömbök

➤ TYPE típusnév IS VARRAY(n) OF
<elemek típusa>;

➤ Példa: TYPE szamtomb IS VARRAY(10)
OF NUMBER;

PL/SQL - Típuskonverzió

- Implicit a skalártípusok között
- Explicit a beépített függvények használatával
  - TO_DATE
  - TO_NUMBER
  - TO_CHAR

PL/SQL – Kiírás a konzolra

- A PL/SQL nem tartalmaz I/O utasításokat.
  - A DBMS_OUTPUT csomag segítségével üzenetet helyezhetünk el egy belső pufferbe.
  - PUT_LINE eljárás üzenetet ír a pufferbe
  - A puffer tartalmát a SET SERVEROUTPUT ON utasítással jeleníthetjük meg a képernyőn
-
- Példa: Hello World!

```
SET SERVEROUTPUT ON
BEGIN
  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Hello World!');
END;
/
```

PL/SQL – Utasítások

- Üres
  - NULL;
- Értékadó
  - $X := 0;$
- Ugró
  - GOTO címke;

PL/SQL – Utasítások

- Elágazás
  - IF
  - CASE
- Ciklusok
  - Végtelen
  - WHILE
  - FOR
    - Kurzor FOR (később)
- SQL utasítások

PL/SQL – IF utasítás

➤ Szintaxis:

IF (feltétel)

    THEN utasítás [utasítás] ...

    [ELSIF (feltétel)

        THEN utasítás [utasítás] ...] ...

    [ELSE utasítás [utasítás] ...]

END IF;

PL/SQL – IF utasítás

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
  a number(3) := 100;
BEGIN
  IF ( a = 10 ) THEN
    dbms_output.put_line('Value of a is 10' );
  ELSIF ( a = 20 ) THEN
    dbms_output.put_line('Value of a is 20' );
  ELSIF ( a = 30 ) THEN
    dbms_output.put_line('Value of a is 30' );
  ELSE
    dbms_output.put_line('None of the values is matching');
  END IF;
  dbms_output.put_line('Exact value of a is: '|| a );
END;
/
```

PL/SQL – CASE utasítás

➤ Szintaxis:

CASE kifejezés

WHEN érték1 THEN utasítás1;

...

ELSE utasítás

END CASE;

PL/SQL – CASE utasítás

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
  grade char(1) := 'A';
BEGIN
  CASE grade
    when 'A' then dbms_output.put_line('Excellent');
    when 'B' then dbms_output.put_line('Very good');
    when 'C' then dbms_output.put_line('Well done');
    when 'D' then dbms_output.put_line('You passed');
    when 'F' then dbms_output.put_line('Better try
again');
    else dbms_output.put_line('No such grade');
  END CASE;
END;
```

PL/SQL – LOOP utasítás

- Végtelen ciklus
- Szintaxis:

```
LOOP  
utasítás(ok);  
END LOOP;
```

- EXIT-re lép ki
  - Ehelyett használható EXIT WHEN (feltétel) is

PL/SQL – LOOP utasítás

```
➤ SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
  x number := 10;
BEGIN
  LOOP
    dbms_output.put_line(x);
    x := x + 10;
    IF x > 50 THEN
      exit; -- itt lep majd ki
    END IF;
  END LOOP;
  dbms_output.put_line('After Exit x is: ' || x);
END;
/
```

PL/SQL – WHILE utasítás

- Előltesztelős ciklus
- Szintaxis:

```
WHILE feltétel LOOP  
utasítás(ok);  
END LOOP;
```

PL/SQL – WHILE utasítás

```
SET SERVEROUTPUT ON
```

```
DECLARE
```

```
  a number(2) := 10;
```

```
BEGIN
```

```
  WHILE a < 20 LOOP
```

```
    dbms_output.put_line('value of a: ' || a);
```

```
    a := a + 1;
```

```
  END LOOP;
```

```
END;
```

PL/SQL – FOR utasítás

- Számlálós ciklus
- Szintaxis:

```
FOR számláló IN [REVERSE] kezdőérték ..  
Végérték LOOP  
utasítás(ok);  
END LOOP;
```


PL/SQL – FOR utasítás

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
  a number(2);
BEGIN
  FOR a in 10 .. 20 LOOP
    dbms_output.put_line('value of a: ' || a);
  END LOOP;
END;
```

SQL utasítások PL/SQL-ben

- **Nem használható SELECT**, csak spec.esetben
  - amikor egy sort ad vissza kiegészül egy INTO (ill. ált. BULK COLLECT INTO) utasításrészsel
- **DML utasítások**: INSERT, DELETE, UPDATE
  - kiegészülnek egy RETURNING utasításrészsel, segítségével az érintett sorok alapján számított értéket kaphatunk meg
- MERGE
  - „UPSERT” funkcionalitás
- **Tranz.kez.:** COMMIT, ROLLBACK, SAVEPOINT

SQL utasítások PL/SQL-ben

- SELECT értékének kiválasztása egy változóba
  - **SELECT** select_kifejezés **INTO** változónév
FROM táblanév;
- Példa: King adatainak tárolása a dolg változóban:
  - DECLARE
    dolg dolgozo%ROWTYPE;
BEGIN
    SELECT * INTO dolg
    FROM dolgozo
    WHERE dnev='KING';
END;

SQL utasítások PL/SQL-ben

➤ PL/SQL Ref: Example 2-25 SELECT INTO
DECLARE
    bonus   NUMBER(8,2);
BEGIN
    SELECT salary * 0.10 INTO bonus
    FROM employees
    WHERE employee_id = 100;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('bonus = ' || TO_CHAR(bonus));
END;
/

SQL utasítások PL/SQL-ben

- Törlés egy táblából

```
DELETE [FROM] táblahivatkozás  
[WHERE feltétel]  
[returning utasításrész];
```

- A RETURNING formája

```
RETURNING  
egysoros select kifejezés[, ...]  
INTO {változó[, ...] | rekord};
```

SQL utasítások PL/SQL-ben

- Beszúrás egy táblába

INSERT INTO táblahivatkozás
[(oszlop, ...)]

VALUES

{(sql_kifejezés, [...]) | rekord}
[returning utasításrész];

SQL utasítások PL/SQL-ben

- Táblában érték módosítása

```
UPDATE táblahivatkozás  
SET oszlop=sql_kifejezés [, ...]  
[WHERE feltétel]  
[returning utasításrész];
```

SQL utasítások PL/SQL-ben

```
DECLARE          -- PL/SQL Ref.: Example 6-1 Static SQL Statements
emp_id    employees.employee_id%TYPE := 299;
emp_first_name  employees.first_name%TYPE := 'Bob';
emp_last_name   employees.last_name%TYPE := 'Henry';
BEGIN
  INSERT INTO employees (employee_id, first_name, last_name)
    VALUES (emp_id, emp_first_name, emp_last_name);
  UPDATE employees
    SET first_name = 'Robert'
    WHERE employee_id = emp_id;
  DELETE FROM employees
    WHERE employee_id = emp_id
    RETURNING first_name, last_name
    INTO emp_first_name, emp_last_name;
  COMMIT;
  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE (emp_first_name || ' ' || emp_last_name);
END;
/
```


SQL utasítások PL/SQL-ben

- PL/SQL Ref.: Example 6-4 **SQL%ROWCOUNT**

```
DROP TABLE emp_temp;
CREATE TABLE emp_temp AS
    SELECT * FROM employees;
DECLARE
    mno NUMBER(6) := 122;
BEGIN
    DELETE FROM emp_temp WHERE manager_id = mno;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE ('Number of employees
        deleted: ' || TO_CHAR(SQL%ROWCOUNT));
END;
/
```

PL/SQL – II.rész: Kurzorok

- ~Iterátorok ahhoz, hogy adatbázisok sorait tudjuk kezelni PL/SQL-ben
- Két típus:
  - Implicit
  - Explicit

PL/SQL - Kurzorok

- Implicit kurzort az Oracle hoz létre, amennyiben SQL utasítást futtatunk és nincs hozzá explicit kurzor. Ilyen például a következő dián lévő FOR-ban SELECT, de lehet bármelyik DML utasítás is.
- Explicit kurzort mi tudunk létrehozni

PL/SQL - Kurzorok

- Implicit kurzor FOR ciklushoz

```
FOR ciklusváltozó_név IN (SELECT  
utasítás)
```

```
  LOOP
```

```
    utasítások;
```

```
  END LOOP;
```

- A ciklusváltozó kurzornév%ROWTYPE típusú lesz
- Megnyitja, betölti az aktív halmaz összes sorát, majd bezárja a kurzort

PL/SQL - Kurzorok

- Példa: az alábbi program kiírja minden dolgozó kódját és nevét PL/SQL-ből implicit kurzort használva.

```
SET SERVEROUTPUT ON
```

```
BEGIN
```

```
    FOR cikl IN (SELECT * FROM Dolgozo)
```

```
    LOOP
```

```
        dbms_output.put_line('Kod: ' ||  
cikl.dkod || ', nev: ' || cikl.dnev);
```

```
    END LOOP;
```

```
END;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Explicit kurzor létrehozás (a deklarációs részben):

```
CURSOR név [(paraméterlista)]  
    [RETURN sortípus]  
IS  
    select utasítás;
```

- Ha nem adunk meg sortípust, akkor az Oracle kikövetkezteti a legtöbb esetben.

PL/SQL - Kurzorok

- Használathoz a kurzort meg kell nyitni. Erre az OPEN utasítás szolgál:

OPEN kurzornév [aktuális
paraméterlista];

PL/SQL - Kurzorok

- A kurzorból a sorokat változóba kell betölteni, erre a FETCH utasítást használjuk:

```
FETCH {kurzornév | kurzorváltozó név}  
    { INTO {rekordnév | változónév lista}  
    |  
    BULK COLLECT INTO kollekciónév lista  
    LIMIT sorok};
```


PL/SQL - Kurzorok

- Használat után a kurzort be kell zárni a CLOSE utasítással:

```
CLOSE {kurzornév | kurzorváltozó  
név};
```

PL/SQL - Kurzorok

- Példa: az alábbi program kiírja minden dolgozó kódját és nevét PL/SQL-ből explicit kurzort használva.

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    CURSOR curs IS SELECT * FROM Dolgozo;
    dolg Dolgozo%ROWTYPE;
BEGIN
    OPEN curs;
    LOOP
        FETCH curs into dolg;
        EXIT WHEN curs%NOTFOUND;
        dbms_output.put_line('Kod: ' ||
dolg.dkod || ', nev: ' || dolg.dnev);
    END LOOP;
END;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Kurzorattribútumok
  - %FOUND
    - Megnyitás után, de az első betöltés előtt értéke NULL
    - Sikeres betöltés esetén értéke TRUE
    - Sikertelen betöltés esetén értéke FALSE
  - %NOTFOUND
    - A fentebbi negáltja

PL/SQL - Kurzorok

- Kurzorattribútumok
  - %ISOPEN
    - Amennyiben a kurzor meg van nyitva, értéke TRUE
    - Ellenkező esetben FALSE
  - %ROWCOUNT
    - Megnyitás után, de az első betöltés előtt értéke 0
    - Minden sikeres betöltés esetén eggyel nő az értéke

PL/SQL - Kurzorok

```
DECLARE    -- PL/SQL Ref.: Example 6-14 %ROWCOUNT Attribute
    CURSOR c1 IS
        SELECT last_name FROM employees;
    name employees.last_name%TYPE;
BEGIN
    OPEN c1;
    LOOP
        FETCH c1 INTO name;
        EXIT WHEN c1%NOTFOUND OR c1%NOTFOUND IS NULL;
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(c1%ROWCOUNT || ' ' || name);
        IF c1%ROWCOUNT = 5 THEN
            DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('--- Fetched 5th record ---');
        END IF;
    END LOOP;
    CLOSE c1;
END;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Amennyiben UPDATE vagy DELETE utasítást szeretnénk használni explicit kurzorral hasznos lehet a WHERE CURRENT OF kurzornév utasítás, mellyel a kurzorba a legutóbbi FETCH által betöltött sor módosítható / törölhető, explicit zárolást eredményez.

PL/SQL - Kurzorok

- Példa: ha valakinek a foglalkozása manager és a fizetése még nem éri el az 5000-et, akkor állítsuk 5000-re. Csak a ciklust leírva:

LOOP

```
    FETCH curs INTO v_curs;  
    EXIT WHEN curs%NOTFOUND;  
    IF v_curs.foglalkozas='MANAGER'  
AND v_curs.fizetes<5000 THEN  
        UPDATE dolgozo SET fizetes=5000  
            WHERE CURRENT OF curs;  
    END IF;  
END LOOP;
```

PL/SQL - Kurzorok

```
DECLARE -- PL/SQL Ref.: Example 6-43 FOR UPDATE Cursor
my_emp_id employees.employee_id%type;
my_job_id employees.job_id%type;
my_sal employees.salary%type;
CURSOR c1 IS
    SELECT employee_id, job_id, salary
    FROM employees FOR UPDATE;
BEGIN
    OPEN c1;
    LOOP
        FETCH c1 INTO my_emp_id, my_job_id, my_sal;
        IF my_job_id = 'SA_REP' THEN
            UPDATE employees
            SET salary = salary * 1.02
            WHERE CURRENT OF c1;
        END IF;
        EXIT WHEN c1%NOTFOUND;
    END LOOP;
    CLOSE c1;
END;
```


PL/SQL - Kurzorok

```
DECLARE --PL/SQL REF: Example 6-17 Parameters to Explicit Cursors
emp_job    employees.job_id%TYPE := 'ST_CLERK';
emp_salary employees.salary%TYPE := 3000;
my_record  employees%ROWTYPE;
CURSOR c1 (job VARCHAR2, max_wage NUMBER) IS
  SELECT * FROM employees
  WHERE job_id = job AND salary > max_wage;
BEGIN
  OPEN c1(emp_job, emp_salary);
  LOOP
    FETCH c1 INTO my_record;
    EXIT WHEN c1%NOTFOUND;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE
      ('Name = ' || my_record.last_name || ', salary = ' ||
       my_record.salary || ', Job Id = ' || my_record.job_id );
  END LOOP;
END;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Kurzorváltozók
  - Nem kell fordítási időben ismerni a SELECT utasítást
  - Referencia típusú változó
  - Két lépéses létrehozás

1. REF CURSOR típus létrehozása

```
TYPE név IS REF CURSOR [RETURN  
{táblanév|kuzornév|kuzorvá]tozónév}  
%ROWTYPE | rekordnév%TYPE |  
rekordtípusnév |  
kuzorreferenciatípus_név];
```

PL/SQL - Kurzorok

1. Kurzorváltozó deklarációja

```
kurzorváltozó_neve  
ref_cursor_típus_neve;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Kurzorreferencia típus lehet
  - Erős, amennyiben szerepel RETURN rész, ekkor a fordító majd ellenőrzi a később kapcsolt SELECT típuskompatibilitását.
  - Gyenge, melyhez bármilyen lekérdezés hozzákapcsolható.
- Megnyitására az OPEN . . . FOR utasítás használandó
OPEN kurzorváltozó_név FOR select utasítás;

PL/SQL - Alprogramok

- Deklarálhatóak
  - Blokkba ágyazva
  - Séma szinten
  - Csomagban

PL/SQL - Alprogramok

- A különbség az eljárás és a függvény között
  - Eljárás: direkt módon nem adnak vissza értéket, általában utasítások lefuttatása a cél (illetve logikailag egy egységbe tartozó utasítások egy helyen kezelése)
  - Függvény: visszaad egy értéket, általában arra használják, hogy kiszámítsanak valamit és azt visszaadják.

PL/SQL - Alprogramok

- Miért használjuk?
  - Átláthatóbbá teszi a kódot
  - Támogatja az újrafelhasználást
  - OOP-szerű

PL/SQL - Alprogramok

➤ Eljárás deklaráció

```
PROCEDURE eljárás_neve [(formális  
paraméterlista)]  
IS  
[deklarációs utasítások]  
BEGIN  
    végrehajtandó utasítások  
    [EXCEPTION kivételkezelő]  
END [név];
```


PL/SQL - Alprogramok

➤ Függvény deklaráció

```
FUNCTION függvény_neve [(formális  
paraméterlista)]  
RETURN típus IS  
[deklarációs utasítások]  
BEGIN  
    végrehajtandó utasítások  
    [EXCEPTION kivételkezelő]  
END [név];
```

PL/SQL - Alprogramok

- Példa: PL/SQL blokkban deklarált eljárás (koszon) és függvény(fix_szam), melyeket meghívunk a PL/SQL programból.

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    szam NUMBER(2);
    PROCEDURE koszon IS
    BEGIN
        dbms_output.put_line('Hello!');
    END koszon;
    function fix_szam RETURN NUMBER is
    BEGIN
        RETURN 10;
    END fix_szam;
BEGIN
    koszon;
    szam := fix_szam;
    dbms_output.put_line(szam);
END;
```

PL/SQL - Alprogramok

- Formális paraméterlista

név [{IN|OUT|IN OUT} [NO COPY]] típus
[{:|=|DEFAULT} kifejezés];

- IN: érték szerinti paraméterátadás
- OUT: eredmény szerinti paraméterátadás
- IN OUT: érték-eredmény szerinti paraméterátadás
- NOCOPY: hint a fordítónak, hogy IN OUT esetben se másoljon értéket

PL/SQL - Alprogramok

- A paraméterösszerendelés történhet pozíció, és/vagy név alapján
  - Keverhetjük a kettő módszert, ekkor először a pozíció, utána a név szerintiek jönnek
- A lokális és csomagbeli nevek túlterhelhetőek
- Példa: különféle formális paraméterek használata. Az inp paramétert csak beolvassuk és értékét használjuk, az outp paraméterbe csak eredményt írunk, az inout paraméterből olvasunk is és írunk is bele. A példában pozíció szerinti paraméter-összerendelés történik.

PL/SQL - Alprogramok

➤ SET SERVEROUTPUT ON

```
DECLARE
```

```
    szam1 NUMBER(2) := 1;
```

```
    szam2 NUMBER(2);
```

```
    szam3 NUMBER(2) := 3;
```

```
    PROCEDURE muvelet (inp IN NUMBER, outp OUT  
NUMBER, inout IN OUT NUMBER) IS
```

```
        BEGIN
```

```
            dbms_output.put_line('in parameter: '  
|| inp || ', in out parameter: ' || inout);
```

```
            outp := inp + inout;
```

```
            inout := outp + inp;
```

```
        END muvelet;
```

```
BEGIN
```

```
    muvelet(szam1, szam2, szam3);
```

```
    dbms_output.put_line('out parameter: ' ||  
szam2 || ', in out parameter: ' || szam3);
```

```
END;
```

PL/SQL - Alprogramok

- Hatáskör-, és élettartamkezelés
  - Statikus (egy név csak a deklarációjától kezdve él)
  - Dinamikus (alprogramok és blokkok esetén)

PL/SQL - Alprogramok

- Tárolt alprogramok
  - Van lehetőség arra, hogy létrehozzunk tárolt eljárást/függvényt
  - Ekkor azt az adatbázis szerver eltárolja, és később hívható lesz
  - Ez jó az újrafelhasználhatóság szempontjából

PL/SQL - Alprogramok

➤ Tárolt eljárás létrehozása

```
CREATE [OR REPLACE] PROCEDURE név  
[formális paraméterlista]  
IS  
[deklarációs utasítások]  
BEGIN  
    végrehajtandó utasítások  
    [EXCEPTION kivételkezelő]  
END [név];
```


PL/SQL - Alprogramok

➤ Tárolt függvény létrehozása

```
CREATE [OR REPLACE] FUNCTION név  
[formális paraméterlista]  
RETURN típus IS  
[deklarációs utasítások]  
BEGIN  
    végrehajtandó utasítások  
    [EXCEPTION kivételkezelő]  
END [név];
```

PL/SQL - Alprogramok

- Tárolt alprogram újrafordítása

```
ALTER {PROCEDURE | FUNCTION} név  
    COMPILE [DEBUG];
```

- Tárolt alprogram törlése

```
DROP {PROCEDURE | FUNCTION} név;
```

PL/SQL - Alprogramok

- Tárolt alprogram meghívása

```
CALL alprogram_név([aktuális  
paraméterlista])  
    [INTO változó];
```

PL/SQL - Kivételkezelés

- Futás közbeni hibák kezelésére
- Két fajta kivétel
  - Beépített
  - Felhasználó által definiált

PL/SQL - Kivételkezelés

- Kivételkezelés szintaxisa
[DECLARE deklarációs utasítások]
BEGIN végrehajtandó utasítások
EXCEPTION
    WHEN exception1 THEN végrehajtandó
    utasítások exception1 esetén
    WHEN exception2 THEN végrehajtandó
    utasítások exception2 esetén
    WHEN exception3 THEN végrehajtandó
    utasítások exception3 esetén
    .
    .
    .
    WHEN others THEN végrehajtandó
    utasítások egyéb esetben
END;

PL/SQL - Kivételkezelés

- Példa: Lekérdezzük a dolgozó nevét, amennyiben nincs ilyen kódú: 'Nincs ilyen dolgozo', egyéb hiba esetén a 'Hiba' hibaüzenetet adjuk.

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    kod Dolgozo.dkod%TYPE;
    nev Dolgozo.dnev%TYPE;
BEGIN
    SELECT dkod, dnev
    INTO kod, nev
    FROM Dolgozo
    WHERE dkod=kod;
    dbms_output.put_line(kod);
    dbms_output.put_line(nev);
EXCEPTION
    WHEN NO_DATA_FOUND THEN
        dbms_output.put_line('Nincs ilyen kodu
dolgozo');
    WHEN OTHERS THEN
        dbms_output.put_line('Hiba');
END;
```

PL/SQL - Kivételkezelés

- Saját kivétel definiálása

```
DECLARE  
    saját_kivete1 EXCEPTION;
```

- Kivétel hívás

```
RAISE kivete1_neve;
```

PL/SQL - Kivételkezelés

- Példa: amennyiben a bekért változó értéke negatív, dobunk egy `negativ_ertek` kivételt, majd kezeljük azt egy üzenettel. Ha nem történt hiba, kiírjuk a számot.

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    negativ_ertek EXCEPTION;
    szam NUMBER := &szam;
BEGIN
    IF (szam < 0) THEN
        RAISE negativ_ertek;
    END IF;
    dbms_output.put_line(szam);
EXCEPTION
    WHEN negativ_ertek THEN
        dbms_output.put_line('A szam nem lehet negativ!');
    WHEN OTHERS THEN
        dbms_output.put_line('Hiba');
END;
```


Kérdés/Válasz

- Köszönöm a figyelmet! Kérdés/Válasz?
- Gyakorlás az Oracle Példatár feladatai a III.ZH-ra:
PL/SQL (Oracle Példatár 8-9-10.fejezet feladatai)